

Aan de raden van de gemeenten
In de provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Corona-maatwerk begroting 2021

Geachte raadsleden,

In het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer van 2 juli 2020 heeft de minister van BZK toegezegd in gesprek te gaan met de provinciaal toezichthouders over de tijdigheid van indiening van de begroting en het wel of niet sluitend krijgen van de begroting 2021 door gemeenten en de wijze waar hier in het toezicht mee kan worden omgegaan. De verwachting was, dat hier eind augustus, begin september duidelijkheid over was. Helaas heeft het toch (veel) langer geduurd om deze gewenste duidelijkheid te krijgen. Ondanks het feit dat wij weinig of geen invloed hebben gehad op dit proces, bieden wij toch onze verontschuldiging aan dat dit zo lang geduurd heeft.

Richtlijn corona-maatwerk

Voor het financieel toezicht op de begroting 2021 is met IPO en VNG over het volgende gesproken in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv): *Het is gebruikelijk dat de colleges van Gedeputeerde Staten en de gemeenten waar nodig, in overleg met elkaar zijn over het toezicht. De basis van het financieel toezicht gaat, overeenkomstig de bestaande wettelijke en beleidsmatige kaders, uit van een structureel en reëel sluitende begroting, die tijdig wordt ingediend. Er kan echter bij individuele gemeenten maatwerk nodig zijn. Indien er gemeenten zijn die behoefte hebben aan maatwerkafspraken, kan een gemeente daarover in contact treden met de provincie.*

De kern van hetgeen besproken is:

- Vigerende wetgeving en beleidsmatige kaders blijven van kracht en worden toegepast.
- Financiële gevolgen van de corona-crisis kunnen tot gevolg hebben dat een gemeente onder preventief toezicht komt te staan en de begroting goedkeuring behoeft.

Datum

21 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270750/4776080

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

T.C. (Teco) Noordegraaf

Telefoon

(06) 52 79 43 51

Email

tnoordegraaf@brabant.nl

Bijlage(n)

-

- Er is ruimte voor maatwerk bij de goedkeuring van de begroting door de financiële gevolgen van de corona-crisis buiten beschouwing te laten.

Datum

21 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270750/4776080

Het resultaat dat daarmee bereikt wordt:

Met het toepassen van hetgeen besproken is en het aangehaalde maatwerk wordt voorkomen, dat de tijdelijke financiële gevolgen van de corona-crisis moeten leiden tot structurele bezuinigingen.

Voor het maatwerk, waarover wordt gesproken, is de volgende richtlijn uitgewerkt:

- Het maatwerk binnen preventief toezicht geldt alleen voor de structurele financiële gevolgen van de corona-crisis.
- Uitgangspunt daarbij is tijdelijkheid van de corona-crisis.
- Het maatwerk geldt alleen voor het begrotingsjaar 2021, waarbij de laatste jaarschijf van de meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht is.
- Er moet voldoende incidentele weerstandscapaciteit (bijvoorbeeld algemene reserve) zijn om de financiële gevolgen van het maatwerk te kunnen dekken.
- Wanneer na eliminatie van de structurele gevolgen van de corona-crisis sprake is van 'structureel en reëel evenwicht' in het begrotingsjaar 2021, en de meerjarenraming 2024 structurele tekorten vertoont door andere oorzaken dan corona, kan toch goedkeuring verleend worden aan de begroting 2021.
- Wanneer goedkeuring verleend wordt en er is nog sprake van een niet hersteld deel 'corona' (begroting is dus feitelijk niet structureel en reëel in evenwicht), blijft het preventief toezicht in 2021 van kracht totdat naar het oordeel van GS een structureel evenwichtsherstel weer aannemelijk is.

Wij passen deze richtlijn toe en kunnen hierop het volgende verder toelichten:

Niet tijdig indienen van de begroting 2021

Bij het overschrijden van de inzendtermijn is er al sprake van de mogelijkheid tot maatwerk en behoeven er als gevolg van de corona geen speciale maatregelen genomen te worden. De mogelijkheden en beperkingen van dit maatwerk gelden ook in het geval van corona. Onder andere wordt bezien of de toezichthouder nog voldoende tijd heeft om de begroting te beoordelen en zodoende voor 1 januari in staat is de vorm van toezicht mee te delen aan de gemeente.

Bij een niet structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting: preventief toezicht

Als het structureel en reëel evenwicht op de (meerjaren)begroting naar het oordeel van de toezichthouder ontbreekt, is preventief toezicht van toepassing.

Binnen het regime van preventief toezicht kan er sprake zijn van maatwerk. Doel van dit maatwerk is het voorkomen dat de tijdelijke financiële gevolgen van de corona-crisis leiden tot structurele bezuinigingen.

Datum

21 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270750/4776080

In welke situatie kan er sprake zijn van maatwerk

Van maatwerk kan alleen sprake zijn als er zich een situatie voordoet waarin een gemeente onder preventief toezicht valt vanwege de structurele financiële gevolgen van de corona-crisis. Te denken valt aan lagere opbrengsten parkeergelden, lagere opbrengsten toeristenbelasting, hogere lasten bijstand. Met andere woorden, als de corona-crisis er niet geweest zou zijn was er geen sprake van preventief toezicht. Alle andere redenen (bijvoorbeeld sociaal domein, herverdeling gemeentefonds, algemene financiële positie) vallen niet onder dit maatwerk.

Uitgangspunt daarbij is de tijdelijkheid van de corona-crisis. Het is voldoende aannemelijk, dat de corona-effecten uiterlijk 2024 verdwenen zijn uit de meerjarenraming. Daarom geldt het maatwerk alleen voor het begrotingsjaar 2021. Wanneer na eliminatie van de structurele gevolgen van de corona-crisis het begrotingsjaar 2021 in evenwicht is, wordt goedkeuring verleend aan de begroting 2021. De gemeente behoeft in dat geval geen structurele herstel- cq bezuinigingsmaatregelen te nemen voor de (tijdelijke) structurele negatieve gevolgen van de corona-crisis.

Beëindiging preventief toezicht in de loop van het jaar

Volgens artikel 203 lid 5 Gemeentewet kan de toezichthouder het preventief toezicht in de loop van het jaar beëindigen, bijvoorbeeld door een concreet herstel- cq bezuinigingsplan. Aangezien er bij de toepassing van coronamaatwerk in principe sprake blijft van een structureel begrotingstekort, wordt het preventief toezicht in het algemeen niet beëindigd in de loop van het jaar. Het preventief toezicht kan echter toch beëindigd worden zodra een structureel evenwichtsherstel naar het oordeel van GS weer aannemelijk is.

Bevriezen van de opschalingskorting

Het Kabinet heeft als corona-compensatie besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 160 miljoen in 2021. Dit is verwerkt in de septembercirculaire.

Gemeenten die op basis van hun vastgesteld financieel beleid de meicirculaire hanteren voor de raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, mogen eenmalig de verhoging van de algemene uitkering van € 160 miljoen betrekken bij de raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor het jaar 2021. Deze bevriezing van de opschalingskorting kan structureel, als fluctuatie van de raming, geraamd worden. Hiermee kunnen de nadelige financiële gevolgen van de coronacrisis in 2021 alsnog beperkt worden.

Tot slot

Hebt u vragen over deze brief dan kunt u contact opnemen met de heer T.C. (Teco) Noordegraaf van ons team IBT Financieel Toezicht. Hij is op maandag tot en met donderdag tijdens kantooruren bereikbaar via telefoonnummer 06-52794351. U kunt ook contact opnemen met de contactambtenaar voor uw gemeente.

Datum

21 oktober 2020

Ons kenmerk

C2270750/4776080

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

N. Wester MSc,
programmamanager Kwaliteit Openbaar Bestuur

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.